

Răspunsul Curții de Conturi Europene cu privire la cel de al doilea raport de evaluare al Comisiei elaborat în temeiul articolului 318

1. În noiembrie 2012, Comisia a publicat al doilea raport al său către Parlamentul European și Consiliu privind evaluarea finanțelor Uniunii pe baza rezultatelor obținute (denumit în continuare „raportul de evaluare”)¹. Prezentul document constituie răspunsul Curții, prevăzut să fie pus la dispoziție în timp util pentru procedura de descărcare de gestiune pentru exercițiul 2011. Acest răspuns este bazat pe o examinare limitată, și nu pe un audit al informațiilor conținute în raportul respectiv.

Mesajul principal

2. Curtea ia notă de sfera de acoperire mai largă, care constituie o îmbunătățire față de primul raport de evaluare. Raportul oferă unele informații privind eficacitatea și eficiența programelor, însă nu prezintă concluzii cu privire la impactul sau la rezultatele finale scontate. În consecință, raportul de evaluare nu furnizează încă probe suficiente, pertinente și fiabile cu privire la rezultatele politicilor UE și, prin urmare, nu este adecvat pentru a servi scopului în care a fost prevăzut în cadrul procedurii de descărcare de gestiune.
3. Curtea consideră că trebuie să se creeze un sistem fiabil pentru colectarea datelor referitoare la performanță, astfel încât rezultatele și impacturile să fie identificate și raportate, pe măsură ce devin disponibile. Pilonii centrali ai acestui sistem trebuie să fie instituiți în cursul pregătirilor pentru noua perioadă de programare. Prin urmare, Curtea recomandă Comisiei să prezinte, cât mai curând posibil, autorității care acordă descărcarea de gestiune un plan/o descriere în linii mari a sistemului vizat de gestionare și raportare a performanței, incluzând modul în care raportul de evaluare este conceput și rolul acestuia.

Informații de fond

4. Obligația Comisiei de a elabora un astfel de raport de evaluare este prevăzută în tratat², acest raport trebuind să facă parte dintre elementele pe baza cărora Parlamentul acordă Comisiei, în fiecare an, descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului.

¹ COM(2012) 675 final.

² Articolele 318 și 319 TFUE.

5. Primul raport de evaluare al Comisiei a fost publicat în februarie 2012³. Acesta era, în principal, un rezumat al unor rapoarte de evaluare existente pentru două domenii de politici. În raportul respectiv, Comisia a ridicat „problema rolului și a calendarului [...] raport[ului] [...], în special având în vedere calendarul și durata variată a perioadelor acoperite de activitatea de evaluare desfășurată, comparativ cu caracterul mai specific, anual, al procedurii de descărcare de gestiune.” Comisia a afirmat, de asemenea, că „examinează în continuare modalitățile de dezvoltare a conținutului [...] raport[ului]”.
6. Parlamentul, în decizia sa din mai 2012 privind descărcarea de gestiune pentru exercițiul 2010, a concluzionat că „aspectele vizate și conținutul primului raport de evaluare nu se ridică la înălțimea așteptărilor legate de un raport de evaluare prevăzut în TFUE” și a invitat Comisia „să continue dezvoltarea conținutului raportului de evaluare [...] și, în special, să identifice valoarea adăugată a acestui raport comparativ cu evaluările «obișnuite»”⁴.
7. În iunie 2012, Curtea a emis propriul său aviz referitor la primul raport de evaluare⁵, concluzionând că raportul este vag și lipsit de substanță și că valoarea adăugată pe care o aduce este una limitată. În opinia Curții, Comisia ar trebui să consulte în mod activ Parlamentul și Consiliul pentru a clarifica modul în care să își ducă la îndeplinire sarcina ce i-a fost atribuită prin tratat. Dacă scopul raportului de evaluare era de a contribui în mod eficace la creșterea răspunderii pe care și-o asumă Comisia pentru actul de gestiune față de autoritatea responsabilă de descărcarea de gestiune, atunci Comisia trebuia să aibă în vedere anumite aspecte legate de acest raport de evaluare, și anume scopul, conținutul, sfera de acoperire și calendarul de publicare.

Cel de al doilea raport de evaluare

8. Cel de al doilea raport de evaluare furnizează o prezentare generală a diverselor evaluări efectuate în 2011⁶, acoperind totalitatea rubricilor bugetare conținând cheltuieli operaționale și fiind grupate în funcție de principalele domenii de politici ce fac parte din cadrul financiar multianual 2007-2013. Curtea constată o îmbunătățire la nivelul sferei de acoperire, care este mai largă – raportul oferă o

³ COM(2012) 40 final.

⁴ Decizia Parlamentului European din 10 mai 2012 privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului general al Uniunii Europene aferent exercițiului financiar 2010, P7_TA (2012)0153, punctele 99 și 100.

⁵ Avizul nr. 4/2012 (JO C 179, 20.6.2012, p. 1).

⁶ 118 evaluări în total, plus 39 de studii legate de evaluări.

imagine de ansamblu condensată și ușor accesibilă asupra numeroaselor evaluări efectuate. Raportul oferă unele informații privind eficacitatea și eficiența programelor. Cu toate acestea, raportul se bazează, în principal, pe evaluări intermediare care au o orientare operațională accentuată și nu prezintă concluzii cu privire la impactul sau la rezultatele finale scontate.

9. Curtea consideră că ar trebui să se stabilească obiective, indicatori și repere adecvate („SMART”⁷) pentru toate operațiunile⁸, lucru recunoscut și de Comisie. Aceasta este o cerință esențială pentru a se putea urmări performanța pe parcursul ciclului de viață al programelor și pentru a se evalua dacă există probabilitatea ca obiectivele și impacturile definite să fie îndeplinite. Legislatorul joacă un rol important prin faptul că trebuie să se asigure că sunt stabilite obiective clare pentru politici. De asemenea, Curtea a recomandat anterior⁹ o definiție mai clară a conceptului de „valoare adăugată europeană” cu scopul de a furniza autorităților politice din UE orientări pentru selectarea priorităților în materie de cheltuieli; o definiție clară ar facilita astfel stabilirea unor obiective, a unor indicatori de performanță și a unor repere corespunzătoare.
10. Comisia identifică o serie de chestiuni care trebuie luate în considerare la conceperea rapoartelor viitoare și observă că activitatea conceptuală a fost demarată în vederea creării unui cadru de raportare. Curtea recunoaște că Comisia va avea nevoie de timp pentru a elabora un sistem de gestionare și raportare a performanței care să fie suficient de solid. Cu toate acestea, este important ca pilonii centrali pentru un sistem puternic, care să poată furniza date solide referitoare la performanță, să fie instituiți de Comisie înainte de începerea programelor din următorul cadru financiar multianual.
11. Curtea recomandă Comisiei să se angajeze, cât mai curând posibil, într-un dialog cu autoritatea responsabilă de descărcarea de gestiune și să prezinte un plan/o descriere în linii mari a sistemului vizat de gestionare și raportare a performanței. Acest demers ar trebui să includă pașii care trebuie urmați pentru a obține în timp util date îmbunătățite referitoare la performanță din partea tuturor direcțiilor generale pe parcursul ciclului de viață al programelor, modalitatea în care aceste date vor fi utilizate pentru partea legată de performanță din cadrul rapoartelor anuale de activitate, precum și legătura dintre acestea din urmă, raportul de sinteză și raportul de evaluare. Un sistem coerent

⁷ Specifice (precise), măsurabile, realizabile, relevante și delimitate în timp (*specific, measurable, achievable, realistic and timely*).

⁸ Inclusiv programele cu puține cheltuieli operaționale sau fără cheltuieli operaționale.

⁹ Punctul 18 din Avizul nr. 1/2010.

și solid de gestionare și raportare a performanței ar trebui să permită raportului de evaluare să aducă o valoare adăugată sub forma unei analize orizontale a performanței pentru ansamblul bugetului, prezentând inclusiv lecțiile învățate și acțiunile corective necesare.

12. La fel ca raportul precedent, cel de al doilea raport de evaluare își fundamentează în integralitate concluziile de fond pe rapoarte de evaluare. Cu toate acestea, după cum a subliniat Curtea în avizul său, Comisia dispune de multe alte surse potențiale de informații pe baza cărora își poate forma o viziune globală asupra performanței. Printre aceste surse se numără rapoartele speciale ale Curții, rapoartele anuale de activitate ale direcțiilor generale și rezultatele evaluărilor de audit intern.
13. Va fi probabil nevoie de o anumită perioadă de timp până când Comisia va fi în măsură să elaboreze un raport de evaluare exhaustiv, bazat pe date solide referitoare la performanță generate de un sistem coerent de gestionare și raportare a performanței. Prin urmare, ar fi, în egală măsură, util pentru Comisie ca aceasta să discute cu autoritatea responsabilă de descărcarea de gestiune ce informații ar trebui să furnizeze, prin intermediul evaluărilor, până la momentul respectiv.

Observații finale

14. Comisia a prezentat raportul său de evaluare în noiembrie 2012. În aceste condiții, Curtea a încercat să furnizeze, pe baza unei examinări limitate, un răspuns rapid la acest raport, în timp util pentru procedura de descărcare de gestiune. Curtea va examina, ulterior, contextele și modalitățile în care informațiile furnizate în raportul de evaluare pot fi încorporate în activitatea sa de audit.
15. Comisia poate consulta Curtea în orice moment în cursul procesului viitor de elaborare a raportului de evaluare.